

NOWY CZAS

CENY OGŁOSZEŃ: Po tekście 1 mm w 1 szpalcie (szerokość szpalcy 46 mm) po 16 groszy. Ogłoszenia tekstowe po 1 złoty 50 groszy za 1 mm.

Jędrzejów, 15/16 grudnia 1942

Administracja i ekspedycja: Jędrzejów, Rynek 1. Tel. 50.
Nadesłane, a nie zamówione przez Redakcję rekopisy, będą zwracane stronom jedynie wówczas, gdy dołączone zostaną znaczki pocztowe na opłacenie przesyłki zwrotnej. — Ukazuje się 8 razy w tygodniu: we wtorek, czwartek, sobotę (niedziele). Prenumerata miesięczna 240 zł., z odnoszeniem do domu 280 zł., poczta 320 zł.

Brytyjsko-amerykańska rywalizacja.

Głosy prasy angielskiej o sytuacji politycznej w północnej Afryce.

Sztokholm, 14 grudnia. Jak wynika z głosów prasy angielskiej, brytyjska opinia publiczna zdradza w dalszym ciągu zaniepokojenie z powodu rozwoju sytuacji politycznej w północnej Afryce.

I tak czasopismo londyńskie „Tribune” oświadcza w sobotę:

„Jesteśmy wdzięczni Stanom Zjednoczonym za ich pomoc, ale nie możemy pogodzić się z tem, że polityka Anglii w stosunku do Europy jest kontrolowana przez niepodlegający kontroli departament stanu w Waszyngtonie. Byłoby to pożałowania godne, gdyby departament stanu trwał uporczywie przy swej polityce, za mniej lub więcej niechętnie udzieloną zgodą ze strony Foreign Office.

„Sprawa Darlana — pisał dziennik w dalszym ciągu — wypłynęła na forum aktualności nie dopiero pod wpływem toku wypadków. Raczej Waszyngton uplanował ją jeszcze na długo przed rozpoczęciem akcji wojskowej”.

Czasopismo angielskie „Time and Tide” podkreśla, że

ludności angielskiej nie uda się zaspokoić jakimś tajemnym posiedzeniem nad sprawą Darlana,

ponieważ w kwestii tej chodzi o honor i bezpieczeństwo Anglii. Albo Darlan musi zniknąć i to jaknajprędzej, albo naród angielski musi otrzymać zadowalające wyjaśnienie w sprawie dalszej współpracy z Darlanem w widoczny sposób przybierającej na rozmiarach. Jak długo jednak Darlan pozostaje na swoim miejscu, zaniepokojenie ludności brytyjskiej będzie wzrastało, choćby nawet rząd angielski odbywał każdego tygodnia tajne posiedzenia.

Jedynym słusznym rozwiązaniem byłoby natychmiastowe zlikwidowanie całej sprawy Darlana.

„News Statesman and Nation” zapytuje w artykule wstępnym,

kto jest właściwie panem w Afryce, Darlan, czy aljanci,

oraz kto robi politykę aliantów. Roosevelt, ministerstwo spraw zagranicznych Stanów Zjednoczonych, czy Eisenhower? W końcu dziennik zadaje pytanie: „Co może Anglia dodać ze swej strony do tej polityki?”.

Wewnętrzne polityczne rozgrywki między Wielką Brytanią a Stanami Zjednoczonymi idą dalej. Nie tylko, że Anglicy musieli wobec Amerykanów wycofać się z pewnych moralnych pozycji w Afryce północnej, ale również w Indiach zaznaczył Roosevelt, że chce w ich sprawach zabierać głos.

Ubiegłej wiosny, gdy Cripps miał w Indiach przeprowadzić poruczoną sobie misję,

sie, udało się Anglikom storpedować także zamiary Ameryki Północnej i odrzucić specjalnego wysłannika Roosevelta.

Obecnie podjął Roosevelt na nowo swoje starania i mianował Philippsa swoim przedstawicielem.

W ten sposób walka imperjalizmu amerykańskiego z brytyjskim konkurentem przenosi się na nowe pole walki. Amerykanie

zawsze propagowali w Indiach politykę, która wydawała się brytyjskim imperjalistom nie do zniesienia. Obecnie będą zapewne znów mieli sporo trudności i pracy, chcąc pozbyć się nieproszonego i natrętnego reprezentanta Białego Domu w Indiach. Ostatni ten incydent polityczny nie przyczynił się zapewne do stworzenia między Hindusami a Anglią pomostu do porozumienia.

Sprawozdanie Roosevelta o pomocy na podstawie ustawy lombardowej.

Sztokholm, 14 grudnia. Prezydent Stanów Zjednoczonych złożył w piątek sprawozdanie o pomocy Stanów Zjednoczonych A. P., wynikającej z ustawy lombardowej.

Roosevelt oświadczył, że 40 procent wozu wysłano do Anglii, 39 procent na Srodkowy i na Daleki Wschód oraz 21 procent do Związku Sowieckiego. Trudności transportowe były jednak niezwykle wielkie. „Konwoje musiały złożyć ciężkie podatek lotnictwu oraz jednostkom floty wojennej nadwodnej i podwodnej osi, przy czym nie wszystkie z tych konwojów doszły do swego miejsca przeznaczenia” — oświadczył dosłownie prezydent. Ilości materiałów wojennych, jakie zdolano dotychczas przetransportować do Chin Czongkingu, były zupełnie skromne. Od czasu utraty Burmy musiano dokonywać transportu drogą powietrzną z Indii przez góry Himalajów.

Celem zapewnienia dowozu posiłków dla

wojsk w Egipcie zachodzi konieczność zorganizowania dowozu na linii, długości przeszło 12.000 mil dookoła Przylądka Dobrej Nadziei. Nawet, jeżeli wysła się ze Stanów Zjednoczonych jeden bombowiec lub samolot transportowy z niezbędnym koniecznym materiałem, maszyną taką musi odbywać drogę, wynoszącą 9.000 mil ponad Atlantykiem oraz dżunglami i pustyniami Afryki. Tymczasem linie dowozu posiłków dla osi wynoszą zaledwie kilkadziesiąt mil długości. W obliczu tej sytuacji Roosevelt dochodzi do konkluzji, że akcja wysadzenia na ląd brytyjsko-amerykańskich sił zbrojnych we francuskiej Afryce północnej była możliwa do przeprowadzenia jedynie jako skombinowana operacja floty angielskiej i północno-amerykańskiej. Ani bowiem Stany Zjednoczone, ani Anglia oddzielnie — oświadczył prezydent — nie byłoby w stanie dokonać zadania przewiezienia korpusu ekspedycyjnego do Afryki.

600 brytyjskich spadochroniarzy zlikwidowano.

Rzym, 14 grudnia. W związku z zabiciem do niewoli formacji brytyjskich strzelców spadochronowych na tunezańskim odcinku bojowym „Popolo di Roma” podał dalsze szczegóły.

Walki, okrażające anglosaskich strzelców spadochronowych trwały trzy dni. W wyniku tej akcji grupie angielskiej pozostała jedynie jeszcze jedna droga do ucieczki, mianowicie na odcinku, gdzie patrolował tylko mały oddział z bataljonu San Marco oraz nieliczny oddział piechoty włoskiej. Oddział angielski, liczący 600 wybo-

rowych żołnierzy, był więc w wielkiej przewadze. Mimo to 210 z pośród nich, w tem 29 oficerów, wpadło w ręce wojsk osi, podczas gdy setki poległych i rannych znaleziono jeszcze na pobojowisku.

Pobór wojskowy Włochów w Tunisie.

Rzym, 14 grudnia. Jak informuje agencja Stefani, wszyscy Włosi, zamieszkali na terenie Tunisii, zostali w ostatnich dniach powołani do służby wojskowej.

Arabowie przeciw utworzeniu niepodległego państwa żydowskiego.

Ankara, 14 grudnia. Jak donoszą z Palestyny, wypowiedziane niedawno przez Wendella Willkiesa żądanie natychmiastowego utworzenia niepodległego państwa żydowskiego w Palestynie, wywołało w arabskich kołach Palestyny, a szczególnie w prasie arabskiej gwałtowny sprzeciw. Arabskie stowarzyszenia młodzieży oraz związki robotnicze zwróciły się telegraficznie do wysokiego komisarza Palestyny i wezwwały go do poczynienia kroków, ażeby Willkie wycofał to swoje zdanie o przyszłym państwie żydowskim.

Wolna droga do Mekki i Medyny.

Berlin, 14 grudnia. W dniu 17 grudnia wieczorem zbierze się cały świat mahometański celem obchodzenia święta Bojramu, przyczem ośrodkiem uroczystości staje się Mekka i Medyna.

Celem zapewnienia swobodnego dostępu do tych dwóch miast złożyły mocarstwa Paktu Trzech przez radio oświadczenie gwarantujące swobodny przejazd na to

święto pielgrzymom z krajów zamorskich. Oświadczone że mocarstwa Paktu Trzech nie będą czyniły przeszkód w przejeździe statków wszystkich flag, wiozących pielgrzymów. Kraje muzułmańskie winne zalecić towarzystwom żeglugi okretowej podanie do wiadomości mocarstw Paktu Trzech grup przejazdowych, daty odjazdu i wszystkich ewentualnych portów przystankowych w czasie podróży.

Orkan na Azorach.

Lizbona, 14 grudnia. Według sprawozdań dzienników, w nocy na sobotę szalał na Azorach gwałtowny orkan, który wyrządził wielkie szkody, zwłaszcza na polach. Burza, osiagająca w niektórych chwilach maksymalną szybkość 111 km na godz., zerwała małą latarnię morską u wejścia do portu Ponta Delgada. Szczególnie wielkie szkody orkan wyrządził na polach uprawnych w ziemniaki i ananasy.

Bitwa zimowa na Wschodzie

Berlin, 14 grudnia. Z wyjątkiem Kaukazu, gdzie ulewa pomieszana ze śniegiem, deszcz, oraz tonące w błotach drogi uniemożliwiły większe walki, a podejmowane miejscami próby przełamania się Sowietów częściowo przez skuteczne przeciw-wypady zostały odrzucone, stał tydzień między 6—12 grudnia pod znakiem zimowej ofensywy bolszewików, dążącej do rozstrzygnięcia, a przeprowadzonej przy pomocy wielkich mas wojsk.

Na północ od Tereku usiłowali oni naprzód wyrównać wystającą część niemieckiego frontu w dniu 6 grudnia. Poniesiona przytem znowu porażka, nie wstrzymała ich od ponownie bezskutecznego ataku w dniu 7 grudnia. Jeden korpus pancerny zdobył na nich od 1—7 grudnia około 6.700 jeńców, 46 opancerzonych pojazdów oraz 94 dział. Pod koniec tygodnia zniszczyli tu Niemcy w koncentrycznym ataku dalsze siły nieprzyjacielskie.

W okolicy Stalingradu i w mieście, w którym panował 17-stopniowy mróz, toczyły się nadal zaciekłe walki.

Między Wołgą i Donem, Niemcy powstrzymali w dniu 8 grudnia miejscowe włamania Sowietów, znajdując oparcie w licznych wyspach i gniazdach oporu. — Wśród wysokich strat, w dzień później zniszczeni zostali bolszewicy, którym udało się wedrzeć. W dniu 8 i 9 grudnia Sowietów straciły 100 czołgów.

Także w wielkim łuku Donu ponowili oni przy pomocy silnych formacji pancernych w dniu 7 grudnia swe ataki. Choć czołgi miejscami przeszły przez przednie linie, to jednak atak piechoty załamał się. Części oddziałów, którym wdarcie się udało, zostały w przeciwnym kierunku odrzucone, 58 czołgów zniszczono i zajęto przytem dominujące pasmo wzgórz.

Na dońskim froncie, gdzie rzeka Don zamarzyła, włoskie wojska podejmowały wypadki zwiadowcze, podczas gdy Węgom przypadło w udziale odrzucenie wypadów sowieckich.

Na środkowym odcinku frontu z dniem 25 listopada szalejąca tu bitwa defenzywna wstąpiła w nową fazę z chwilą, kiedy w dniu 7 grudnia niemiecka piechota oraz czołgi podejmowały w rejonie Toropezu przeciwuderzenia. Ciężkie straty podczas dotychczasowych daremnych sowieckich ataków, zadane 12 dywizjom strzeleckim, 4 brygadam strzelców, trzem dywizjom kawalerii, oraz 14 brygadam czołgów, stworzyły pierwszy fundament dla niemieckiego sukcesu, zapoczątkowanego wybięciem wylotu w froncie bolszewickim o szerokości 15 km. Po przecięciu bolszewickich linii zaopatrzenia, front sowiecki na szerokości odcinka zaczął się chwiać, a jeden oddział bojowy został okrążony.

Kiedy bolszewicy w dniu 11 i 12 grudnia, celem odciążenia podjęli przy pomocy świeżych sił na południowy zachód od Kalina masowy atak, zamierzający do przedarcia się, i ten atak załamał się w końcu. Pod wpływem tych walk ataki sowieckie na południe od jeziora Ilmen straciły na sile, zwłaszcza, że mróz doszedł do przeszło 20 stopni poniżej zera.

Niemieckie lotnictwo zestrzeliło od 6—11 grudnia 137 sowieckich samolotów, tracąc 40 samolotów własnych.

Nowi członkowie drugiej Izby węgierskiej.

Budapeszt, 14 grudnia. Mikołaj Horthy młodszy ma być wybranym przez komitet Szolnok na członka Izby Wyższej.

Jako poseł Węgier w Brazylii powrócił on wraz z innymi dyplomatami osi i przed dwoma miesiącami przybył do Budapesztu. Mikołaj Horthy, liczący obecnie 33-ty rok życia, jest, po zgonie najstarszego syna regenta Węgier, Stefana, który poniósł śmierć lotnika, jedynym pozostałym przy życiu potomkiem regenta Węgier i jego małżonki.

Ponadto węgierska Izba Wyższa otrzymuje jeszcze szereg dalszych nowych członków, ponieważ wiele komitatów, czyli okręgów administracyjnych i miast, wybiera obecnie członków do Izby Wyższej w miejsce tych, których mandaty upłynęły. Również rodziny arystokracji węgierskiej — których liczba wynosi 168 — posiadające prawo do dziedziczenia zasiadania w Izbie Wyższej, wybierają obecnie 19-tu członków do tej Izby, z ogólnej ilości 44 przysługujących im miejsc. Stanowi to nieco więcej, jak 10 proc. ogólnej liczby członków Izby Wyższej. Wśród tych 168 rodzin, posiadających prawo wyborcze, 7 nosi tytuł księcia, 127 hrabiowskich i 34 baronowski.

Sytuacja na Nowej Gwinei.

Genewa, 14 grudnia. Trudności około operacji wojskowych na północnym wybrzeżu królu Papuasów na Nowej Gwinei, zwiększają się — pisze korespondent specjalny „Timesa”.

Posuwanie się naprzód jest nieomal niemożliwe, ponieważ wobec niezwykle zacieklego oporu Japończyków kosztuje ono na zbyt wiele ofiar. Z artylerji przy przygotowaniu ataku nie można zrobić żadnego użytku, ponieważ obserwacja artyleryjska, z powodu nieprzejrzyistości terenu bojowego, jest bardzo ciężka, a powtórne ostrzeliwanie artylerji na nie wogóle się nie przydaje, gdyż Japończycy umocnili się dobrze gdzieś w gęstym terenie dżungli. Użycie bombowców nie prowadzi również do żadnego rezultatu, ponieważ jest także niemożliwa rzecz z samolotu dostrzec japońskie stanowiska. Dalszem zagadnieniem dla Anglików i aliantów jest utrzymanie walczących wojsk przy zdrowiu ze względu na to, że teren bojowy znajduje się w bagnistych, przez malarie nawiedzanych okolicach. Dotychczas nie udało się przeprowadzić odpowiednich zarządzeń zaradczych, któreby zapobiegły malarji na tym odcinku frontu. Dniami, a nawet tygodniami żołnierze leżą w zabagnionych rowach strzeleckich, w dzień ociekając potem, w nocy przemoknięci od deszczu i rosy.

Wizyta Musserta u Führera.

Z głównej kwatery Führera, 14 grudnia. W dniu 10 grudnia br. Führer podejmował w kwaterze głównej kierownika ruchu narodowo-socjalistycznego (N. S. B.) w Holandji Musserta, z którym odbył dłuższą rozmowę.

Wymiana telegramów.

Z Głównej Kwatery Führera, 14 grudnia. Z okazji rocznicy wspólnej wojny Niemiec, Włoch i Japonii przeciwko Stanom Zjednoczonym i Anglii, odbyła się wymiana telegramów między wodzami państw Pakty Trzech, jakoteż między premierami tychże państw.

Bilans walk akcji oczyszczającej w Chinach.

Tokio, 14 grudnia. Akcja oczyszczająca, prowadzona w północnych Chinach przez japońską armię ekspedycyjną, uzyskała w ciągu pierwszego roku, od chwili wybuchu wojny na terenie Wielkiej Azji Wschodniej, następujące sukcesy:

W czasie tych operacji wzięto do niewoli 36.545 jeńców, wojska chińskie pozostawiły na polach bitew 36.668 zabitych. Ilość materiałów wojennych, zdobytych przez Japończyków, jest poważna. Główne walki rozgrywały się od lutego br. w górnych okolicach prowincji Szansi. Od marca 1942 r. toczyły się również walki we wschodniej części prowincji Szantung. W kwietniu br. podjęto następnie walki również na wschodzie i w centrum prowincji Hope. Od połowy czerwca br. są także w toku walki na terenie środkowej Mongolii.

W kilku wierszach.

W piątek przedpołudniem, z okazji pierwszej rocznicy wspólnej walki, prowadzonej przez mocarstwa ośi ze Stanami Zjednoczonymi i Anglią, minister spraw zagranicznych von Ribbentrop przyjął ambasadora cesarstwa Japonii Oszimę oraz radcę ambasady król. Włoch Cossado, z którymi odbył rozmowę, utrzymaną w serdecznym tonie.

Jak podaje do wiadomości „Minning Association” w angielskim przemyśle węglowym z powodu braku robotników obniżka produkcji wyraża się cyfrą 4,670.000 ton.

Admiralicja brytyjska podała do wiadomości fakt utraty trawlera „Jasper”. Pojemność tego statku wynosiła około 600 ton, a czynny on był w obronie przeciwko łodziom podwodnym.

Biuro Reutersa dowiaduje się z Lorenzo Marques, że w dniu 2 grudnia br. storpedowany został parowiec „Amarillis”, pojemności 4.328 ton, płynący pod banderą Panamy. Statek ten zatonał. Pozostał utonął pomocniczy statek amerykańskiej młynarki handlowej „Alchiba”, pojemności 6.198.

Komitet wykonawczy australijskiej Labour Party, według doniesienia brytyjskiej służby informacyjnej, odrzucił wniosek premiera Curtina, dotyczący użycia milicji australijskiej na południowym Pacyfiku.

Rozeszła się wiadomość o fackie wniesienia prośby o dymisję ministra skarbu Iranu.

Jak podaje Domei z Hsingkingu, przewidziano według doniesienia rządu Manżukuo w drugim planie 5-letnim dla spraw osiedlenia Japończyków w Mandżukuo, iż około 50.000 rodzin japońskich w ciągu najbliższych 5-ciu lat ma być osiedlonych na nieużytkach dotychczas ziemiami Mandżukuo.

Odparcie silnych ataków brytyjskich na froncie Cyrenajki.

Berlin, 14 grudnia. Naczelna komenda niemieckich sił zbrojnych donosi z głównej kwatery Führera w dniu 13 grudnia:

W rejonie Tuapse jedna z niemieckich dywizji strzelców, w toku zaciętych walk wręcz odparła ataki sowieckie, trwające przez cały dzień.

W rejonie Tereku nieprzyjaciel atakował przy użyciu znacznych sił, wspieranych czołgami. Dotychczas zniszczono 14 czołgów.

Lokalne ataki bolszewików w rejonie Wołgi i Donu załamały się o obronę wojsk niemieckich i włoskich. Węgierskie oddziały wypadowe zniszczyły na wschodnim brzegu Donu urządzenia bojowe nieprzyjaciela. Wzięto jeńców i zdobywcę. Formacje lotnictwa niemieckiego, rumuńskiego, włoskiego i węgierskiego brały udział w punktach ciężkości walki, celem wspierania armji lądowej. W walkach powietrznych ogniem artylerji przeciwlotniczej zestrzelono 37 samolotów nieprzyjacielskich. Siedem własnych samolotów zaginęło.

Na południe od Rżewa nieprzyjaciel powtarzał swoje próby przełamania. Wszystkie ataki załamały się. Ponownie ustrzelono albo zniszczono 153 czołgi.

Ścigacze niemieckie storpedowały sześć okrętów handlowych.

Z Głównej Kwatery Führera, 14 grudnia. Naczelna Komenda Niemieckich Sił Zbrojnych komunikuje:

W górach Kaukazu odparto kilka ataków nieprzyjaciela. W innych miejscach południowego odcinka frontu trwają nadal ciężkie walki z silnym miejscowym wrogiem. Własne siły pancerne, które uderzyły w obszarze na południowy zachód od Stalingradu rozbiły silne oddziały nieprzyjaciela, którego kontrataki przy stracie przeszło 20 czołgów załamały się. Podczas posunięcia wykonanego w ostatnich dniach na stepach kałmuckich w głąb obszaru nieprzyjacielskiego wzięto licznych jeńców i zniszczono dotkliwie dowództwo nieprzyjacielskie. Włoskie oddziały odparły wielokrotnie lokalne ataki nieprzyjaciela przy krwawych jego stratach. — Zestrzelono 25 samolotów bolszewickich przy stracie czterech własnych.

Walki na odcinku Kalinin—Jezioro Ilmeń trwają nadal. Ataki sowieckie mające na celu odciążenie i przełamanie frontu i przyświecające z odsieczą otoczonemu nieprzyjacielskim oddziałom zostały odparte, przy czym zniszczono 31 wozów pancernych. Od dnia 25 listopada stracił nieprzyjaciel przy swoich daremnych atakach jedynie w obszarze jednej armji 1566 wozów pancernych.

Przy przedsięwzięciach niemieckich oddziałów szturmowych nad rzeką Wołchów i na południe od jeziora Ładogi zniszczono liczne pozycje bojowe nieprzyjaciela.

Samoloty bojowe bombardowały ubiegłej nocy miasto i port w Murmańsku.

W Cyrenajce w dalszym ciągu żywa działalność wywiadowcza i artyleryjska. Niemieckie samoloty bojowe wykonały silne ataki przeciwko obszarowi portu w Benghasi.

W Tunisie zniszczyły niemieckie samoloty bojowe ciężkie wozy pancerne nieprzyjaciela. Obszar portowy w Bone był bombardowany przez niemieckie i włoskie samoloty. Powstały eksplozje i pożary. W walkach powietrznych zestrzelono w Afryce północnej 12 samolotów nieprzyjacielskich. Obrona przeciwlotnicza marynarki niemieckiej zestrzeliła w służbie konwojowej trzy nieprzyjacielskie samoloty.

Również na odcinku frontowym Toropcu i nad Jeziorem Ilmeń bolszewicy przypuszczali bezskuteczne ataki.

Na froncie Cyrenajki załamały się silne ataki brytyjskie w nocy, miały przeprowadzone gwałtowne przeciwwypadki niemieckich sił pancernych. Samoloty bojowe skutecznie atakowały port w Tobruku, zmotywowane kolumny nieprzyjacielskie oraz pewne lotnisko. Próby nieprzyjaciela odzyskania utraconych w ostatnich dniach terenów w Tunisie odparto, przy czym starto jedną grupę bojową oraz zdobyto, względnie zniszczono 13 czołgów. Podczas nocy ponownie bombardowano port w Bone i wzniecono przytem pożar statku handlowego o pojemności 8.000 bnt. Jedną z niemieckich łodzi podwodnych zatopiła koło Oranu dwiema torpedami angielski kontrtorpedowiec.

Nieprzyjacielskie bombowce i formacje samolotów myśliwskich zaatakowały za dnia pod ochroną warstwy chmur kilka miejscowości w zachodniej Francji. Ludność poniosła straty. Nieprzyjaciel stracił siedem samolotów, w czym dwa czteromotorowe bombowce.

W nocy na 13 grudnia zaatakowały ścigacze nieprzyjacielski konwój w wschodniego wybrzeża brytyjskiego i storpedowały mimo niezwykle silnego zabezpieczenia przez kontrtorpedowce 6 okrętów handlowych. Trzy parowce, o łącznej poj. 9.000 bnt. zatopili natychmiast, jeden okręt-cysterna, o pojemności 3000 bnt. został ogarnięty pożarem. Również dwa pozostałe parowce zapewne zatopiono. Z gwałtownej walki nocnej prowadzonej z kontrtorpedowcami powrócił wszystkie ścigacze bez uszkodzeń do punktów oparcia.

Artylerja marynarki, łodzie rekonesansowe i myśliwce strzeliły nad Kanałem i nad wybrzeżem Norwegii 4 brytyjskie samoloty.

Kontrataki sił zbrojnych ośi.

Włoski komunikat wojenny.

Rzym, 14 grudnia. Włoski komunikat wojenny z niedzieli brzmi następująco:

W dniu wczorajszym aljanci atakami piechoty, wspartymi przez czołgi i artylerię, wywierali silny nacisk na front w Cyrenajce. Nasze siły zbrojne przeprowadziły kontrataki. Zabrano do niewoli pewną ilość jeńców.

Na obszarze południowej części pustyni Libijskiej jeden z oddziałów pustynnych natknął się na grupę pojazdów. Szereg pojazdów zniszczono, a szereg zdobyto.

W Tunisie nieprzyjaciel usiłował odzyskać stanowiska, utracone w dniach poprzednich, został jednakowoż wszędzie odparty. Zniszczono pewną nieprzyjacielską formację bojową. Ogółem zabrano lub zniszczono 13 czołgów, kilka armat i liczne pojazdy.

Samoloty niemieckie skutecznie atakowały zgrupowania oddziałów nieprzyjacielskich oraz spowodowały pożar 5-ciu czołgów i 10-ciu wozów ciężarowych.

Koło Bone nasze samoloty torpedowe, przeprowadzając zbrojne rozpoznanie, zestrzeliły jednego myśliwca brytyjskiego. Jeden samolot nie powrócił z akcji tego dnia.

W późnych godzinach wieczornych dnia wczorajszego kilka samolotów nieprzyjacielskich rzuciło bomby rozpryskowe i zapalające w okolicy Palermo i Taorminy. O ofiarach i szkodach nie doniesiono.

Rzym, 14 grudnia. Włoski komunikat wojenny z poniedziałku brzmi następująco: Główna Kwatera Włoskich Sił Zbrojnych komunikuje:

W Cyrenajce ograniczyła się działalność bojowa na ziemi do starć oddziałów szturmowych i gwałtownego ognia artylerji. — Niemieckie myśliwce zestrzeliły bez własnych strat w ciągu gwałtownych walk powietrznych 9 samolotów, 3 dalsze samoloty zostały zniszczone przez baterie obrony przeciwlotniczej.

W obszarze Tunisie wznowiło lotnictwo mocarstw ośi swoje gwałtowne dzienne i nocne ataki na główne punkty w zapleczu nieprzyjacielskim, zwłaszcza zaś na port w Bone, gdzie zauważono eksplozje i pożary kilkakrotnie trafionych celów. Dwa nieprzyjacielskie czteromotorowe samoloty zostały trafione w walce powietrznej i spadły płonąc.

Nalot nieprzyjacielskich samolotów na Suze spowodował dotkliwe straty wśród ludności cywilnej i lekkie szkody.

Gdzie właściwie znajdowała się Troja?

Czy istniała rzeczywistość Troja, czy tylko pozostanie to w sferach artystycznych wizji Homera — oto pytanie, nad którym głowili się dziesiątki uczonych archeologów wszelkich czasów i epok. Tak więc jedni widzieli ją na miejscu nowożytnego już w historycznych czasach Ilium Novum, drudzy znów twierdzili, że gród ten leży tam, gdzie wznosi się — zdala od morza — górska twierdza Bunarbashi. Lecz jeden z najwybitniejszych znawców tej dziedziny Schliemann, podczas początkowych badań równiny doszedł do przekonania, że tylko Ilium Novum, a specjalnie zaś pagórek zwany Hissarlikem — niezbyt wysoki — rzeczywiście sprostą wymaganiom, które na podstawie Iliady uprawniają do szukania jej w tym właśnie punkcie.

Świadczą o tym położenie w dolinie rzeki Skamandra jako i niewielka odległość (5 km) od obozu Greków ustawionego między Ligem a Rhoithem, i te właśnie względy spowodowały, iż Schliemann natychmiast rozpoczął prace wykopaliskowe, przyczem dotarł do pokładów najniższych, gdzie po pewnym czasie odkrył spalone zgłiszczą grodu. Według też najnowszych rozkopywań, odróżnia się 10 rozmaitych warstw leżących jedna na drugiej mniej lub więcej między sobą odgraniczonych.

Tak więc warstwa najniższa składa się z ośmiu wspomnianych zniszczonych pożarem zabudowań najdawniejszych. Otóż jak dowodzą uczeni, po zgroneniu miasta osiedli nowi mieszkańcy, chociaż budynki ich były małe i nieregularne. — Również do małych należał z warstwy 4-ej i 5-ej od dołu. Dopiero warstwa 7-ma ukazała badaczom miasto nowożytność, prawdopodobnie przez Eolów, którzy stare miasto zajęli na gród, w dolnem zaś założyli swe siedziby. W warstwie 8-ej znaleziono budynki z epoki macedońskiej, kiedyto Ilium Novum doszło do niebywałego rozkwitu. Wreszcie warstwa 9-ta zawiera budynki z czasów rzymskich, między którymi wyróżnia się szczególnie mały teatr w stronie południowo-wschodniej pagórka.

Oto dotychczasowe wyniki badań nad położeniem Troji.

Kradzież wartościowych monet.

(k) Pan Vingas, mieszkaniec Aten, posiadał piękny zbiór monet, których wartość przedstawiała około milijard drachm. Zbiór składał się z 70 sztuk monet złotych, przyczem dwie należały do bardzo rzadkich, a datowały się z czasów rzymskiego cesarza Konstantyna Wielkiego. Ponadto Vingas zebrał około 700 najrzadszych monet srebrnych. Niedawno kolekcjoner stwierdził, że jego cenny zbiór monet został skradziony. Policji udało się po długich poszukiwaniach wpasnąć na trop złoczyńców, przyczem, jak dotychczas, odnaleziono połowę skradzionych monet.

JEDNOOKI.

Było po wojnie i kraj leżał spustoszony. Tylko w niektórych okolicach nizin Zółtej Rzeki, kiedy wojna jak nawałnica przeszła bokiem, nie wiedziiano, co to jest ryk armat i szezęk nowoczesnej broni. W tych okolicach po staremu nawadniano ziemię, uprawiano ryż, zbierano owoce, jarzyny, hodowano drób i bydło.

Zdawało się mieszkańcom Okręgu Trzech Wzgórz, że uniknąwszy szczęśliwie pożogi — żyć będą dalej, jak wybrańcy losu, nieknieć i spokoju. Dłoń jednak fatum sprawiedliwie odmierza zło i dobro. Na ziemiach Okręgu Trzech Wzgórz poczęła grasować zbrojna banda, składająca się z dawnych żołnierzy, odwykłych od osiadłego życia, z niespokojnych żywiołów, wytraconych z normalnego toku bytowania. Banda brała przemocą wszystko, co jej w ręce wpadło: kosztowności, pieniądze, odzież, żywność, nierzadko i życie ludzkie. Kto nie oddawał dobrowolnie, padał ofiarą okrucieństw. Zostawiali za sobą trupy, zgłiszczą, przekleństwa i łzy. Wiesz po ich przejściu wyglądała jakby wymięta morowem powietrzem.

Nie było rady i sposobu na ukrócenie bezprawia i gwałtu. W kraju panował bezład i chaos i miało jeszcze dużo czasu upłynąć, zanim wszystko miało się potoczyć, jak zawsze. Drżeli więc ludzie za łada tumultem na drodze, a szezęk wiać w studni przejmował ich lękiem, jakby już na podwórzach podzwaniał bagietami. O Jednookim, wodzu bandy, chodzili wieści po

całym okręgu. Podawano sobie je z ust do ust, straszono nim dzieci i starzy.

Li miał wtedy lat 13. Był chłopcem nad wiek rozwiniętym, a roztropność jego i odwaga zadziwiała wszystkich.

Pewnego wieczora do wsi ich przybiegli gońcy z sąsiedniej osady. Szczękając zębami, opowiadali o napadzie bandy Jednookiego, o mordach i zgłiszczach. Strach padł na ludzi. Jeli przebieżka o potrzebie strażowania nocą, o obronie. Inni — o ucieczce. Wielu chowało w ziemię i inne skrytki pieniądze i kosztowności, wynosiło na strzechy pościel i odzież. Wieczorem niektórzy ze skraju wsi pod lasem przepędzali bydlę na drugi koniec osady. Światło nie zapłonęło w żadnej chacie, z których wiele stało już pustką, bo właściciele ich z tobołkami na plecach uszli do pobliskiego lasu. Wszyscy na ustach mieli imię Jednookiego. Li zapytał wtedy ojca:

— Jak to jest, że tylu ludzi boi się jednego człowieka, który w dodatku jest kaleką?

Ojciec Li strzepnął palcami:

— Nie dorosłeś jeszcze, Li, i nie wiesz, co to jest mieć zimną łufę, przyłożoną do skroni!

Gdybym był dorosły, wiedziałbym, jak należy walczyć z Jednookim...

— Psst! Nie wymawiaj tego imienia. Ściągasz nieszczeście na nasze głowy! Ojciec Li obejrzał się lekiwie. Droga cięgnęła ludzi z pakunkami, pościelą, dobytkiem. Wynosili całe swoje mienie, by je schować w wiklinach nadrzecznych, w moczarach lub gestym lesie. Zaraza strachu padła na wszystkich. Nawet ci, którym nie przychodziło nigdy do głowy, by uciekać, nie mogli się oprzeć masowej ucieczce. Trudno było im pogodzić się z myślą, że

mogliby pozostać samotnie w pustoszejącej wsi, zdani na łaskę krwiożerczej bandy.

Ojciec Li patrzył z ciemnych drzwi. Zza ogrodzenia słychać było kroki, tupot, szezęk narały, popędzanie. Li wyszedł na strych i przez dziurę w dachu widział gromadny, beładny popłoch. Swoim chłopięcym rozumem nie mógł pojąć strachu przed czymś, czego nie widział, co znano tylko z opowiadań i wyobraźni. Noc była ciemna, bezgwiezdna. Oczy kleiły mu się, zamykały. Ukołysany szaleństwem stąpnął i przyciszonymi rozmów, zdremnął się, osuwając się we śnie na wież słomy.

Obudził się o świcie dnia następnego, zziębnięty od chłodu. Wokół panowała ogromna cisza. Nie słychać było, jak zwykle rano, gdakania kur, ani porykiwania bydła, ani głosów kobiecych na podwórzu i w kuchni, ni szezęk wiać przy studni. Li przetrzął pięściami oczy, ziewnął szeroko; po chwili zsunął się po drabinie nadół. Wszedł do kuchni. Była pusta, a palenisko wystygłe. Obiegł izby — żywego ducha! Udał się na podwórko — wołał ojca, matkę, parobków. Znikąd żadnego głosu. Obory porozwierane. Nigdzie śladu życia.

Li stropił się. Wyszedł za bramę, rozejrzał się. Na drodze nie było nikogo. Z żadnej chaty nie szedł dym. W sąsiednich obejściach trwała cisza. Wiesz cała była wymarła.

— Wszyscy uciekli... — pomyślał sobie Li. — Jestem sam. Zupełnie sam!

Nie przyszło mu nawet do głowy iść w ich ślady. Gdzie zresztą miał szukać wszystkich i właściwie przed kim uciekać, skoro nikogo nie było? Wrócił do domu. Dobraś się do spiżarni. Stało tu wszystko poprzestawiane w nieladzie, jak i w izbach.

Wielkie banie z winem, worki z ziarnem, słoje, miski, beczulki.

Li kucnął na podłodze, przechylił olbrzymią butlę z sokiem. Już miał smak słodczy na wargach, gdy nagle — grzechot jakis zadudnił na polach. Li zerwał się, nadstawił uszu. Szczękot przeszywał całą wieś, a gwizd szedł gdzieś koło okien i ponad dachem. Wycofał się ze spiżarni na kolanach, przez uchylone drzwi wyjrzał na podwórze. Strzelanie uciechło. Przez rozwartą bramę widział Li, jak od drogi leśnej zbliżało się kilku osobników, stając czujnie i rozglądając się na wszystkie strony. W rekach mieli broń. Skądś zza nich, a jakby nieco z boku, zaterkotał znów serż. Wystarzał — karabin maszynowy. Pod jego ostrzałą bandyci wkroczyli do wsi.

Li podniósł się z kolan. Chyłkiem wrócił do izby. Dopadł do stołu, szarpnął szufladę. Gorączkowo jął szukać czegoś. Wreszcie widząc, że nie ma, pochylił się nad biurkiem. Wydobyl rewolwer, oglądany wielokrotnie pod nieobecność ojca. Otworzył magazyn. Naladowany. Li wybiegł z mieszkaniem, przemknął się przez podwórze i ogród i ukryty w gestym żywopłocie — czekał.

Grupa ludzi Jednookiego zatrzymała się w osłonie drzew o kilkadziesiąt kroków. Po chwili narad, jeden z nich wysunął się naprzód, tamci szli za nim rozsypani w tyralerke. Gdy zbliżyli się nieco, Li dostrzegł, że ten, który prowadził, miał na lewym oku czarną przepaskę.

— Jednooki! — wyszeptał. — Wszedł łufę między sztachety, wycołował i strzelił. Człowiek z czarną opaską wyrzucił ręce do góry, zatrząpotał niemi i osunął się na ziemię. Reszta bandy wydała okrzyk zgrozy i padła na ziemię, obsypała dom, ogród

Wiadomości lokalne.

GRUDZIEŃ

15

Wtorek

Dziś: Walerjana
Jutro: Suche dni

*

Dziś obowiązuje zaciemnienie od g. 15.00 do 7.00

Przewóz przesyłek ekspresowych

Kraków, 14 grudnia. Celem uregulowania przewozu przesyłek bagażowych i ekspresowych przed Bożym Narodzeniem w r. b. wstrzymuje się wogóle nadawanie przesyłek ekspresowych w komunikacji z Rzeszą w czasie od 20 do 24 grudnia 1942 r.

Wyjątek stanowią przesyłki dla wojska, przesyłki z lekarstwami oraz przesyłki aptekarskie. Blizszych szczegółów udzielają właściwe ekspedycje bagażowe i ekspedycje przesyłek ekspresowych, jakoteż Okręgowa Dyrekcja Kolei Wschodniej.

Polski Komitet Opiek. pracuje bez przerwy.

(Zet) Kielce, 15 grudnia. Praca charytatywna Polskiego Komitetu Opiekuńczego na Kielce-miasto, mimo piętrzących się trudności, nie ustaje ani na chwilę.

Komitet w dalszym ciągu prowadzi 8 kuchni ludowych na terenie miasta, wydając dziennie przeciętnie 1.052 posiłki jednoodaniowe, co w ciągu miesiąca stanowi sumę 31.560.

Zasilki wypłacane podopiecznym w listopadzie r.b., tj. 117 wdowom po poległych w roku 1939, wyniosły sumę zł. 5.301; na bilety kolejowe dla osób powracających do domu wydano zł. 195. Na zakup żywności i opału dla kuchni ludowych Komitet wydał zł. 21.606.72; na zwózke żywności i opału zł. 2.500, oraz na zakup odzieży złotych 1.080.

Wpływy z ofiar (od kart rejestracyjnych, od pracowników i pracodawców, za znaczki i różne) wyniosły ogółem złotych 10.505.47; subwencja R. G. O. na ogólne cele opiekuńcze zł. 16.481 — i na wydatki administracyjne zł. 3.219.

Budżet Komitetu za miesiąc listopad zamknął się sumą zł. 50.608.72.

Drobne kradzieże i wypadki.

(Zet) Kielce, 15 grudnia. Walentemu Karysiowi ze wsi Dyminy (pow. Kielce) na podwórzu Syndykatu Rolniczego w Kielcach nieznany sprawca za pomocą wyrznięcia kieszeni w kurtce skradł portfel z gotówką i kwity na dostarczone ziemniaki oraz dokumenty osobiste.

Administrator domów żydowskich przy ul. Zagórskiej 12 w Kielcach zameldował, że w domu przy ulicy Bodzentyskiej 55 nieznani sprawcy skradli drzwi i okna wartości około 500 zł.

Helena Baradziej ze wsi Gilów, gminy Bliżyn (pow. Kielce) zameldowała, że będąc w Skarżysku, zgubiła tam torebkę damską z dokumentami osobistymi i kwitami na dostarczone ziemniaki.

Józef Kuciewicz z Baranowa pod Kielcami, wracając z pracy do domu, zgubił do wody pracy, tj. dwie legitymacje, wydane przez fabrykę „Hasag“.

(Zet) **DZIECKO PODRZUCONE W MIECHOWIE.** Przy moście kolejowym w pobliżu stacji Miechów, znaleziono dziecko płci żeńskiej w wieku półtora roku, ubrane w kaftanik welniany, także czapeczkę i owiniete w ciepłą kołderkę. Dziecko wymawia niektóre wyrazy i chodzi samo. Utrzymane jest czysto. Zostało umieszczone w Sierocinicy w Miechowie. Matka dziecka jest nieznana.

i podwórzu gradem strzałów. Byli jak groch o ścianę, przesyłali żywopłot, szleszcząc w łaciach, jak gęsty grad. Li przylgnął do ziemi. Przez lek i drżenie rozpięła go radość, że jednak zabił Jednookiego Wodza. On sam!

Przechylił głowę, bo krzwy naokoło drżały, sieczone kulami. Naraz za plecami jego rozległ się brzęk. To banda dała serię strzałów do okien. Po chwili zapadła cisza. Li uniósł nieco głowę, rozchylił galezie żywopłotu. Banda okazywała dom. Wietrzyła widać zasadzkę. Do miejsca, gdzie leżał Li, skradł się krep, zarósł zbir. Li zniemiał. Zbir odbił się od ziemi, kocim ruchem przesadził plot i spadł akurat na nogi chłopca. Ten wydał okrzyk bólu, a po chwili na gardle czuł już ręce tamtego, na ustach miażdżącą dłoń. Szamotał się, zczepił, jak dwa żańdary psy. Rece jednak małego Li były słabe. Po chwili oporu uległ przemocy tamtego. Zbir wyszeptał:

— Mów, psi synu, ilu waszych jest w chacie?

Li zamrugał oczami. Jakże miał mówić, gdy miał zatkałe usta. Po sekundzie, gdy dłoń tamtego oderwała się od jego warg, złapał powietrze i wyrzekł, dysząc:

— Nikogo niema. Ja sam...

— Łeż! Zasadzka! — palce zbira znów powędrowały ku jego gardłu.

— Nie kłamie! — Li bronił się słabo.

— Łeż! Czekaj, usmażymy wszystkich na kości!

— Spalicie dom? — zląkł się Li — kiedy niema nikogo, naprawdę, wszyscy uciekli.

Prawdę ci mówię. Pójdź z toba, pokażę ci.

— Ruszaj przodem — popchnął go — a piśnij słówko, uprzedź swoich, wpakuję kule w leń!

Li podniósł się z ziemi. Rozgarnął krze-

Podział szkół zawodowych i fachowych w Generalnym Gubernatorstwie.

Kraków, 14 grudnia. Szkolnictwo zawodowo-kształcące Gen. Gub. dzieli się pod względem przedmiotu kształcenia na 4 wielkie grupy: grupę handlową, przemysłową, gospodarczą i rolniczą. Dla każdej z tych grup, obejmujących zarówno młodzież męską jak i żeńską, obowiązują dwa rodzaje szkół: szkoły zawodowe i szkoły fachowe. Szkoły zawodowe stanowią niższy stopień kształcenia zawodowego, szkoły fachowe — stopień wyższy.

Szkoły zawodowe dwiema różniami, lecz równolegle biegnącymi drogami zmierzają do tego samego celu końcowego. Jast nim danie uczniowi czy uczennicy zawodu, tytułu czeladnika i możliwości przejścia po odbyciu co najmniej rocznej praktyki w zawodzie do szkoły stopnia wyższego — czyli do szkoły fachowej. Pierwszą z tych dróg jest dobrowolna szkoła zawodowa, drugą — obowiązkowa szkoła zawodowa.

Obowiązek uczęszczania do obowiązkowej szkoły zawodowej rozpoczyna się z chwilą wstąpienia do rzemiosła po ukończeniu szkoły powszechnej. Obowiązek wstępowania do dobrowolnej szkoły zawodowej, która jest równocześnie wstąpieniem do terminu, rozpoczyna się z chwilą ukończenia szkoły powszechnej. Nauka w obu szkołach trwa zasadniczo 3 lata.

Obowiązek uczęszczania do jednej ze szkół zawodowych wypelniać musi wszyscy młodzież, o ile przynajmniej przez 24 godziny tygodniowo nie pobiera nauki w innej szkole, lub nie pozostaje w służbie pracy.

Szkoły fachowe (dawnie licea zawodowe) stanowią wyższy stopień wykształcenia zawodowe-

go. Dają one słuchaczom teoretyczne i praktyczne wiadomości i umiejętności, a nawet biegłość w danym zawodzie, stwarzając dla nich tym sposobem podstawy do objęcia stanowisk kierowniczych w życiu zawodowym. Totcz uczęszczanie do tych szkół jest dobrowolne i podlegające opłacie. Przyjęcie do szkoły fachowej uwarunkowane jest ukończeniem nauki zawodu, lub odbyciem innej kilkuletniej praktyki zawodowej, ukończeniem z wynikiem dodatnim szkoły zawodowej i wystarczającym doświadczeniem praktycznym. Ze szkół fachowych wychodzą mistrze, kierownicy, specjaliści itp. Są to ludzie oświeceni w swym zawodzie, którzy potem na stanowiskach kierowniczych dorzucają swój przyczyn do poprawy stanu danego zawodu, a w dalszym następstwie do podniesienia ogólnego życia gospodarczego narodu.

Program zarówno szkół zawodowych jak i fachowych uwzględnia w pierwszym rzędzie praktykę, która o ile przed wojną zajmowała już znaczną część godzin nauki, obecnie wypelnia przynajmniej 2/3 rozkładu godzin.

Ogólny czas nauki w szkołach zawodowo-kształcących wynosi normalnie 7 lat, wykształcenie zawodowe zaczyna się bowiem od lat 14, a kończy przeciętnie z rokiem 21. Pewne odchylenia są tu oczywiście możliwe. W szkołach zawodowych żeńskich a właściwie w dobrowolnej szkole zawodowej żeńskiej możliwe jest ukończenie jej przed czasem. Jest to dopuszczalne zwłaszcza w nauce gospodarstwa domowego, gdy uczennica praktykuje tylko dla własnej potrzeby, a nie dla zawodu.

Pomoc dla rzemiosła i handlu

(Zet) Kielce, 15 grudnia. Kasa Bezprocentowa przy Polskim Komitecie Opiekuńczym na Kielce-miasto udzieliła w ubiegłym miesiącu pożyczek: 17-tu osobom na cele handlowe; 7-mu na cele rzemiosła i jednej osobie na otwarcie maglu. Ogólna suma wydana na ten cel, wyniosła zł. 7.059.

Wpływy Kasy stanowiły przede wszystkim spłaty pożyczek, poprzednio udzielonych (zł. 7.354), wpłaty na fundusz administracyjny (zł. 99) oraz ofiary i subwencje (zł. 41). Nowe wnioski o pożyczki Kasa otrzymała w ubiegłym miesiącu od 21 osób i wszystkie załatwiła przychylnie.

Napad na samotną kobietę.

(Zet) Jędrzejów, 15 grudnia. Duża dozę odwagi wykazała mieszkanka kolonii Dobromierz, tejże gminy (powiat Jędrzejów), p. Kucharska z domu Szumielewicz.

Bedąc sama w mieszkaniu swego ojca, Karola Szumielewicza, usłyszała o godz. 8-jej wieczorem w dniu 9 bm. pukanie w okno i głos z żądaniem otwarcia drzwi. Na zapytanie, osobnik odpowiedział, że jest policjantem. W tym czasie osobnik podszedł do drzwi, ponieważ jednak nie mógł doczekać się otwarcia, szarpnął silnie drzwiami, które się otwały i wszedł do kuchni. P. Kucharska tymczasem wyskoczyła oknem z pokoju. Napastnik puścił się za nią w pościg również przez okno, krzycząc, „stój, bo cię zastrzelę!“ i dogoniwszy ją, przyprowadził z powrotem do mieszkania, żądając wydania pieniędzy. Kucharskiej udało się jednak zbiec po raz drugi, osobnik puścił się za nią, lecz tym razem nie ujął jej. Wrócił się więc do mieszkania i zrabował z szafy palto męskie zimowe na watalinie z kołnierzem oposowym, palto damskie również na watalinie

z kołnierzem, oraz spodnie i marynarkę i pospieszenie zbiegł w niewiadomym kierunku.

Zemsta za asystowanie narzeczonej.

(Ze) Busko-Zdrój, 15 grudnia. Mieszkaniec wsi Wierzbie, gminy Drugnia (powiat Busko), Walery Dzierżak, około godz. 2-jej nad ranem powracał do domu z zabawy. Gdy znalazł się na podwórzu swego domu, usłyszał gwałtowne ujadanie swego psa. Zaciekawiony tym wypadkiem podszedł do furtki, przy której zauważył swego sąsiada, Adama Stepiewskiego. Stepiewski niespodziewanie zamachnął się wówczas trzymaną w ręku siekierą i zadał nią cios Dzierżakowi w prawą stronę szyi, następnie ponowil cios, lecz Dzierżak zdołał na czas zasłonić się ręką. Stepiewski porzucił siekierę i zaczął uciekać.

Bracia Dzierżaka, Henryk i Roman, zdenerwowani krzykiem ranego, pobiegli za sprawcą, którego zastali na podwórzu jego sąszęgra, Józefa Zgrzebnickiego, gdzie mył ręce w jakimś naczyniu. Stepiewski został

przez policję zatrzymany. Siekiera stanowiąca własność Zgrzebnickiego. Ranny Dzierżak doznał naruszenia spłotu nerwowego barkowego, co według orzeczenia lekarza-biegłego, spowodowało ograniczenie ruchów prawej ręki na czas około roku.

W toku badania Stepiewski oświadczył, że nie „pamięta“, aby uderzył siekierą Dzierżaka, gdyż w tym czasie był pijany, natomiast dochodzenie, przeprowadzone przez policję, wykazało, że przestępstwo Stepiewskiego wynikało na podłożu zemsty za asystowanie przez Dzierżaka narzeczonej Stepiewskiego, Feliksie Rajca.

Stepiewski stanie w niedługim czasie przed sądem okręgowym w Kielcach pod zarzutem usiłowania zabójstwa z zemsty.

BIBLIOTEKI PSZCZELARSKIE. W celu umożliwienia instruktorom pszczelarstwa szczegółowego zapoznania się z nowoczesnymi zasadami hodowli pszczoł, jak również w celu ułatwienia pracy wszystkim współpracującym w szkoleniu pszczelarzy, założono w okręgach i Powiatowych Związkach Pszczelarzy biblioteki pszczelarskie. Obejmują one głównie fachowe podręczniki polskie oraz niemieckie z dziedziny hodowli pszczoł. Biblioteki pszczelarskie wyposażone są również w rozmaite czasopisma fachowe.

POWIATOWY URZĄD WODNY W PIOTRKOWIE dokonał w bieżącym roku szeregu prac, posiadających doniosłe znaczenie. M. in. uregulowano rzekę Strawę na odcinku od Piotrkowa do Witowa, oraz na przestrzeni od Gorkowie do Falkini poddano pracom regulacyjnym rzekę Łuciażę, wraz z jej dopływem Krótką. W Lubocini odwodniono 300 ha łąk, w Zarach 500 ha, w Olszowie 150 ha, w Rzececinach 90 ha i w Olszowie 250 ha, oraz w Drzazgowie Woł 120 ha. We wszystkich tych miejscowościach prace melioracyjne przeprowadzono przy pomocy rowów otwartych. W roku przyszłym projektowane jest odnowienie łąk i pastwisk w Lubiczu (pow. tomaszowski), przezem Urząd Wodny ma zamiar dokonać odwodnienia 2.500 ha rozmaitych gruntów. Nadto projektuje się używanie wody kanalizacyjnej Piotrkowa do nawadniania okolicznych pól.

OSTRZEŻENIE PRZED OSZUSTWEM. Na różnych terenach pojawia się oszust, który zgłasza się do różnych firm i sklepów, oferując wino z wytwórni „Polonia“. Wytwórnia ta znajduje się rzekomo w Lublinie. Ustalono, że firma „Polonia“ wogóle nie istnieje, a osobnik oferujący wino i pobierający za liczkę na towar, jest oszustem. Firmy i osoby zainteresowane ostrzegają się przed oszustem, a w razie pojawienia się go, należy zawiadomić policję.

EKSPLOZJA ZAPALNIKA. 14-letni Michał Zaneł, syn rolnika z Piotrkowa, znalazł na polu zapalnik pocisku artyleryjskiego. Zaciekawiony jego wyglądem, zaczął przy nim manipulować. W pewnym momencie nastąpił wybuch, przyczem odłamki zapalnika zraniły chłopca w głowę, szyję i ręce. Ofiara własnej nieostrożności opatrzył zawezwany lekarz.

(Zet) **POŻAR.** Z nieustalonej przyczyny wybuchł pożar domu Antoniego Barana w Sobkowie (powiat Jędrzejów). Część domu spłonęła wraz z sianem i słomą, przechowywana na strychu domu.

(Zet) **ZNACZNIEJSZA KRADZIEŻ.** Po włamaniu się do mieszkania Jana Nowackiego i Władysława Mitki w Przybysławicach, gminy Cjanowice koło Ojcowa, nieznani złodzieje skradli 24 różne koszulki męskie, 15 par kałesonów, bieliznę, płaszcze męskie, ubrania, buty z cholewami (oficerskie), zegarek kieszonkowy i inne przedmioty, ogólnej wartości ponad 2.000 zł. Ceny przedwojennej.

(Zet) **OBRAWOWALI MŁYNARZA.** Przed kilkoma dniami o godz. 5 popołudniu do mieszkania Wojciecha Poroszewskiego, właściciela młyna w Kurzelowie (pow. Jędrzejów), przybyło trzech sprawców i zażądało wydania 20.000 zł. gotówki. Kiedy Poroszewski odmówił wydania pieniędzy sprawcy wepchnęli wszystkich domowników do jednego pokoju i rozpoczęli rabunek. Łupem rabusiów padła suma około 3.000 zł. gotówki, wszystka bielizna, ubrania, obuwie, biżuteria i 2 pasy pociągowe młyńskie. Ogólne straty poszkodowany oblicza do 50.000 zł. Po dokonanych rabunku sprawcy zbiegli do lasu.

Tony harmonijki zwały gluszcza.

(k) Ciekawy wypadek zdarzył się pewnemu chłopcu w Gjóvdal w Norwegii. Pewnego dnia usiadł on sobie na skraju lasu i zaczął grać na ustnej harmonijce. Nagle zbliżył się do niego gluszc, który tak był oczarowany tonami muzyki, że chłopcu udało się wkońcu złapać ptaka za ręk.

— Puść go! Zostaw!
— Kości mu polamie!
— Przec! Jednooki idzie! Sam się z nim załatwi!

— Zatlukę!

i znalazł się nagle pod ścianą, odrzucony tam gwałtownie. Patrzył, nie rozumiejąc. Do przedsiönka wchodził ktoś. Banda zamikła, rozstąpiła się. Przyjęli przybyłego pełnem szacunku i poddania milczeniem. Li leżał pod ścianą, obolały od upadku. Przybysz rzucił od progu.

— Jeden zabity?!

Zbir wskazał na małego Li pod ścianą.

— Ten to zrobił! Gnaty mu poli...

Urwał w pół, skarciony wzrokiem przybysza. Przybysz podszedł do Li, rzekł krótko:

— Wstań!

Li podniósł się, spojrzal w twarz nowego. Dostrzegł, że to oko, które patrzyło groźniej, niż drugie, powleczone było zupełnie bielmem.

— Tyś zabił?!

W pytaniu człowieka z bielmem było więcej zdziwienia, niż gniewu.

— Nie kłamiesz?

Li zaczerwienił się. Wybuchnął:

— Ja! Chciałem zabić Jednookiego i...

— I?

— Widzę, że się pomyliłem. Ty jesteś wodzem bandy.

Jednooki skinął głową.

— Nie prześlądo do śmierci! — rzucił zaciekle mały.

— Niedługo będziesz czekał! — zakpił z niego zbir. — Co każesz z nim zrobić? — zwrócił się do wodza.

Li stał wsparty o ścianę, patrząc, jak wyciągały się ku niemu łapy brudne, kościste, o długich, czarnych paznokciach.

W oczach miał tylko wstręt, na dziecinnych ustach pogardę i wyraz żalu do samego siebie za popełnioną pomyłkę. Chwytali go już za odzienie, gdy wódz, patrząc na niego w milczeniu, rzekł naraz twardo:

— Przec od niego!

Staneli wryci. Zdumieni. Po chwili dopiero dorozumieli się:

— Chcesz się z nim sam rozprawić?

Tamten błysnął bielmem.

— Zostawię go w spokoju. Jednooki umie cenić męstwo nietylko swoich ludzi!

Zmieszani, zbili się w kupkę. Jednooki poruszył się:

— Idźmy dalej. Wieś, co ma takiego obrońcę, zasługuje, by ją pozostawiono w spokoju. Wychodźcie!

Pospuszcza!i łowy. Posuwali się ku wyjściu. Li stał pod ścianą. Patrzył, jak wychodzili. Od progu, gdy wszyscy byli już na podwórzu, odezwał się Jednooki:

— Możebyś poszedł z nami? Byłbyś dobrym druhem...

Li potrząsnął głową.

— Nie? — zapytał tamten.

— Nie! — rzekł z uporem — Mogę być tylko twoim wrogiem. Druh — nigdy!

I wtedy stała się rzecz dziwna. Jednooki, ten wielki, rosy mężczyzna, w starym, obdartym mundurze, bez szlif i oznak, kiedyś widać żołnierza, dziś bandyta i krwawy wódz, postrach wielkiej polaci kraju — zasalutował Jemu, małemu chłopcu. W geście tym był szacunek, należny słabszemu, ale, meżnemu nieprzyjacielowi.

Chłopiec opuścił głowę. Po chwili słysząc już było tylko kroki, zamierzające na szosie. Cisza spowila wieś. Mały Li pokonał Jednookiego.

Aleksandra Prószyńska.

Richelieu — twórca francuskiego absolutyzmu.

(Dr. K.) Przed 300 laty, w dniu 4 grudnia 1642 roku, zmarł twórca nowoczesnej Francji, kardynał Armand du Plessis de Richelieu, po ośmiu latach kierowania nawa państwa francuskiego.

Armand Richelieu urodził się w 1585 roku, jako trzeci syn pewnego skromnego francuskiego szlachcica. Richelieu poświęcił się stanowi duchownemu, aby móc przysiąc z pomocą materialną rodzinie. Ówczesny król Henryk IV pokładał w nim wielkie nadzieje. Richelieu, licząc zaledwie 22 lata, został już biskupem, mniejsza o to, że otrzymał przytem najuboższe biskupstwo w Lucon. Wkrótce pozyskał on względy Marii Medici, matki Ludwika XIII, która przez pewien okres czasu rządziła w zastępstwie małoletniego syna. Kiedy jednak Maria Medici oddała ster rządów państwa w ręce swego syna, Richelieu popadł w niełaskę i musiał pójść na wygnanie. Wkrótce jednak został znów powołany na dwór, w 1622 roku zaawansował na kardynała, a w 1624 roku Ludwik XIII zamianował go swym głównym ministrem.

W chwili, kiedy Richelieu ujrzał światło dzienne, największą potęgę w Europie stanowili Habsburgowie. Rządzili oni nie tylko w Rzeszy Niemieckiej, ale i na półwyspie Iberyjskim i we Włoszech i w Nowym Świecie. Podówczas weszło w użycie powiedzenie, że: „Kiedy porusza się Hiszpanja, drży ziemia”.

Wówczas Francja była słaba i wyniszczona wojnami religijnymi. Rozbita wewnętrznie na szereg obozów, otoczona zewsząd wrogimi potęgami, natrafiała zawsze na przeciwnika, ile razy chciała ze siebie zrzucić ciężar jej pęta.

Gdzie tylko ruszyła się ówczesna Francja, wszędzie musiała zetknąć się z hiszpańską potęgą światową,

która zazdrośnie strzegła swych posiadłości i swych bogactw.

Kardynał Richelieu miał być tym właśnie człowiekiem, któremu sędziom było wyprowadzić Francję z bazylisności i pchnąć ją na nowe tory.

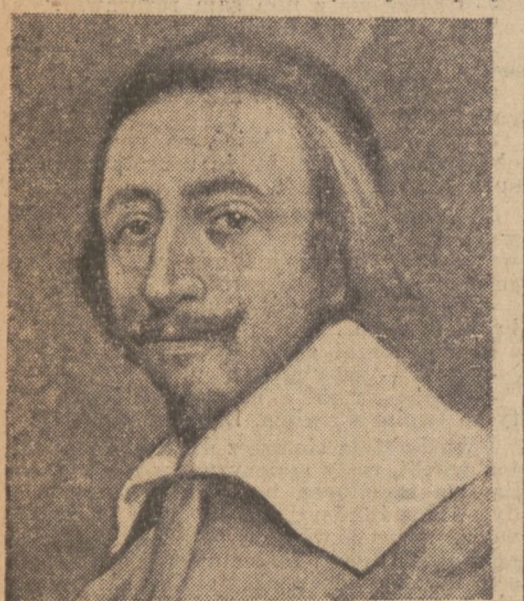
Richelieu był zresztą pierwszym mężem stanu, który zainicjował antyhiszpańską politykę, on jednak umiał użyć takich środków, które prowadziły do obranego celu. Na samym wstępie Richelieu rozpoczął bezapelacyjną walkę z wszystkimi wewnętrznymi wrogami systemu państwowego, zwłaszcza ze szlachtą i wysoko postawionymi, a blisko dworu stojącymi magnatami. Na czele ich stała podówczas niedawna protektorka kardynała, Maria Medici, matka króla oraz brat króla Gaston, książę Orleanu. Kiedy marszałek d'Anere, w którego hiszpanofilskim gabinetcie Richelieu sprawował stanowisko podsekretarza stanu, został obalony, musiał i Richelieu pójść na wygnanie. Z czasem dopiero, kiedy królowa wdowa znów uzyskała wpływ na rządy, także i Richelieu powrócił do władzy.

Później jednak po zaawansowaniu na kardynała i księcia Richelieu skazał Marię Medici na wygnanie.

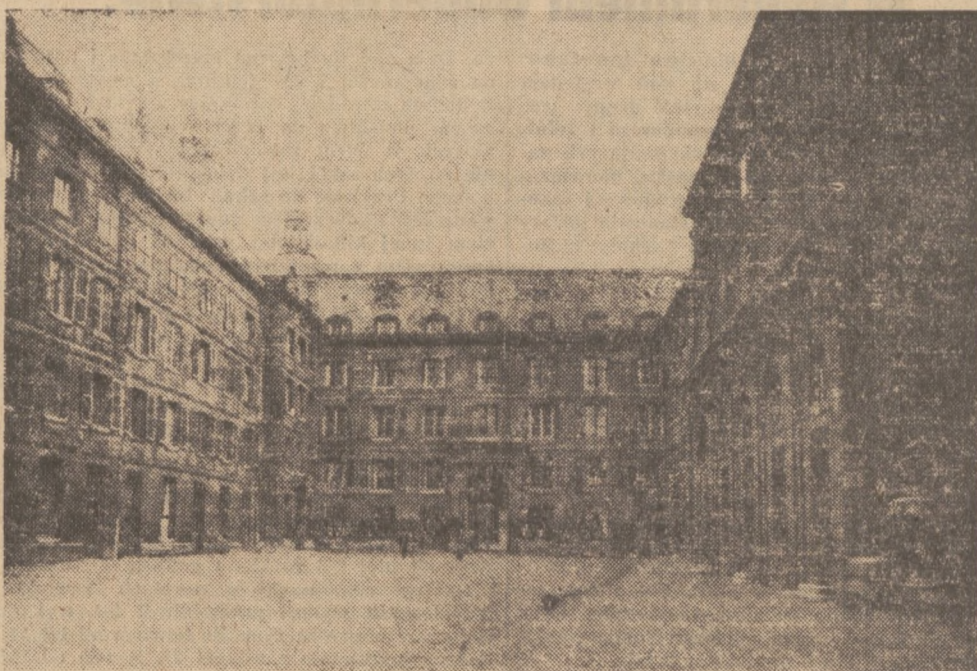
Zmarła ona w Kolonii, cierpiąc nędzę i biedę.

Sam król nie lubił Richelieu'go, jednak potrzebował go i utrzymywał przy władzy, aczkolwiek kardynał miał wielu wrogów w kraju. Tak więc Richelieu utrzymał się 18 lat przy władzy i w ciągu tego okresu czasu przekształcił Francję w pierwszorzędną potęgę w Europie, która na trzy następnie stulecia wycisnęła swe głębokie piętno na całym kontynencie. Richelieu pierwszy zapoczątkował politykę, której celem było przesunięcie granicy Francji aż po Ren, co z kolei rzeczy stało się powodem licznych wojen z Rzeszą Niemiecką.

Celem osłabienia Habsburgów zawarł Richelieu układ ze Szwecją i wciągnął się w wojnę Trzydziestoletnią, stając po stronie protestantów. Mimo, że kardynał Richelieu był nawet fanatycznym katolikiem, tolerował francuskich hugenotów do chwili, dokąd uważał to za stosowne. Richelieu zdawał sobie dokładnie sprawę, że Francja nigdy nie odniosłaby zwycięstwa, gdyby nie posiadała zewnętrznych sprzy-

Kardynał Richelieu.

Gmach Akademii Francuskiej.

mierzeńców. Wypływa to jasno z jego politycznego testamentu, w którym powiada otwarcie, że wogóle niemożliwą jest rzecz dla samych Francuzów prowadzić wielkie wojny. „Obcekrajowcy są konieczni, potrzebni, aby tworzyć rdzeń armii francuskiej”. Istotnie też armie francuskie składały się z zasady z połowie z cudzoziemców.

W chwili kiedy Richelieu zamknął swe oczy, potęga Habsburgów już była zachwiana.

W parę dziesiątek lat później Paryż stał się centrum życia politycznego, a wnuk Henryka IV „król Słońce” — Ludwik XIV zajął stanowisko dominujące, które dotychczas należało do Hiszpanji.

Richelieu pragnął stworzyć z Francji pierwszorzędną potęgę morską, on też ugruntował i skierował na odpowiednie tory francuską politykę kolonialną.

Za jego rządów kolonizacja Ameryki i Afryki postępowała szybkimi krokami naprzód.

Nie kto inny, jak właśnie Richelieu rzucił hasło i żądał kategorycznie oddzielenia Portugalji od Hiszpanji.

Richelieu stworzył możliwości dla rozwinięcia się merkantylizmu. Za jego rządów zniknęła zupełnie autonomia i separatyzm prowincyj. Dzieło Richelieu kontynuował Ludwik XIV, a dokończyła Rewolucja Francuska.

Na bazarze w Tunisie.

Souk-el-Birka, dzielnica bazarowa w Tunisie, w której zgromadzili się jubilerzy jeden obok drugiego. Wystawy skrzęta od drogich kamieni. Ale nie tylko bogactwo drogich kamieni przyciąga tu oko, klejnoty tuniskie oznaczają się niezwykle pięknym wykonaniem, a sprzedawcy posiadają — mało powiedzieć umiejętność — posiadają wprost talent w podejściu do klienta.

Oto jak opisuje pewien turysta swoje wrażenia.

„Zatrzymałem się w Tunisie na trzy dni w powrotnej drodze do kraju. Tyle mi pozostało zaledwie czasu z mojej podróży. — Żeby go należycie wyzyskać, kazałem sobie do hotelu przyprowadzić przewodnika, któryby mnie zawiózł od razu na słynny bazar tuniski.

Zjawił się kilkunastoletni chłopiec arabski w błękitnych spodniach, białej koszuli, ciemno-czerwonym fezie, z fantazją wciąż gniecionym na ucho. Wiedliśmy do pięknego powozu, jakich się nie widuje w innych miastach, zaprzęgniętego w ręce, kare, dobrze utrzymane, średniej wielkości konie. Mój przewodnik usiadł obok stangreta z pewną miną, założywszy nogę na nogę. — Wkrótce zajechaliśmy na bazar. Wszedłem do sklepu i kupiłem drobiazg, talizman z zielonej emalii i wazintki sztylcik ciemno-granatowy z rękojęcią w kształcie srebrnego gryfa.

Kiedy miałem już opuścić sklep, właściciel poprosił bym zatrzymał się jeszcze chwilę. Następnie zamienił kilka słów po arabsku ze swoim synem i usadowił mnie wygodnie na poduszkach tuż pod jaskrawym światłem elektrycznej lampy. Po chwili chłopiec postawił na marokańskim stoliku przede mną wytworne dwa etui — wybite wewnątrz kolorowym aksamitem. Otworzywszy jedno etui wyjął ze specjalnym nabożeństwem i ostrożnością wspaniały, bajecznej roboty, rubinowy naszyjnik. Dla większego efektu przysunął manekin z główką Madonny i zapalił go na białym aksamicie, pokrywającym biust manekinu. Łoszące, niezwykle pięknym blaskiem w świetle lampy rubiny, wyglądały na bia-

Richelieu stał się twórcą francuskiego absolutyzmu.

On ugruntował biurokratyczno-centralistyczny system państwowy.

Jako polityk był mistrzem w poznawaniu ludzi i w doborze współpracowników.

Aczkolwiek Richelieu nie miał odpowiedniego wojskowego wykształcenia, niemniej jednak interesował się żywo sprawami wojskowymi. Za jego też inicjatywą armia francuska została zwiększona do 150.000. Był też okres czasu, kiedy Richelieu, mimo słabej konstrukcji fizycznej, objął naczelne dowództwo nad armią i flotą.

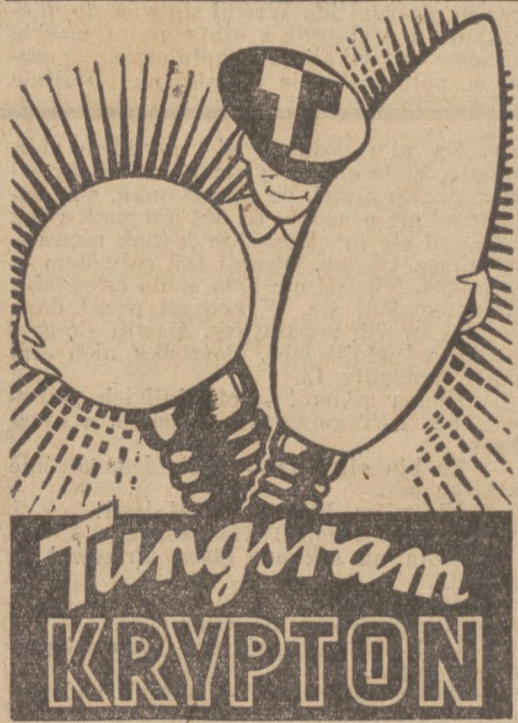
Richelieu założył w 1635 roku Akademię Francuską, istniejącą do dzisiaj, w skład której wchodzi zawsze 40-tu „nieśmiertelnych”. Założenie tej instytucji miało na celu nie tylko stworzenie możliwości nadzoru nad literaturą, ale podyktowane było i troską o czystość i poprawność francuskiego języka.

Richelieu, którego powszechnie obawiano się jak ognia, jeszcze na łóżu śmierci (cierpiał na podagrę) interesował się żywo sprawami państwowymi. Do końca też swego życia zdołał utrzymać władzę w swych rękach. Zmarł w rozgoryczeniu i osamotnieniu w 57-mym roku życia, w dniu 4-go grudnia 1642 roku. Mimo wielkich zasług dla Francji, nie zdołał zjednać sobie miłości francuskiego narodu.

lym aksamicie, jak spadające pełne krople purpurowej krwi.

Sprzedawcy zauważyli mój zachwyt.

— Najpiękniejsza dziewczyna w Tunisie w tym naszyjniku będzie jeszcze dziś tańczyć — powiedział młody sprzedawca. — Jej przyjaciel zamówił go u nas. Pracowa-

Filatelisci! Interesujący się pakietami całego świata i Polską, złączając adresy do Biura Filatelistycznego A. C. Kamiński, Warszawa, Marszałkowska 122. Cenniki na pakiety wysyłamy bezpłatnie. 539

Zaginęła książeczka członkowska Nr. 3031, wydana przez Zarząd Gminy Wodzisław na nazwisko Feliks Wieloch. 542

Zastrzegam prawo używania dowodów osobistych wydanych przez Zarząd Gminy Wodzisław na nazwisko Krawiec Paweł i Krawiec Maria, zam. maj. Przyłazek. 543

Zastrzegam prawo używania dowodów osobistych wydanych przez Zarząd Gminy Wodzisław na nazwisko Sienkiewicz, zam. Pękosiąg, pow. Jędrzejów. 540

5.000 zł. nagrody

za konkretne wiadomości o zaginionej

MARIA BALICKA

dnia 2/XI r. b. wyszła z domu w Warszawie i nie powróciła. Rysopis: wzrost średni, wiek 46 lat, średniej tuszy; włosy: zleka siwiejące, szarynka, twarz okrągła, oczy niebieskie. Ubranie: czarna jesionka z dużym kołnierzem futrzanym, ciemne popielato-brązowej (niebieski liść), sukienka czarna bez ozdób, podszewki popielate, pantofle czarne. Duża torebka czarna z monogramem „M. B.”. Wszelkie wiadomości, mogące przyczynić się do odnalezienia zaginionej, uprasza się kierować pod adresem: Józef Maciejko, Warszawa, Marszałkowska nr. 4, m. 8, telef. 9-31-97.

liśmy nad nim parę miesięcy i nigdy jeszcze nie podobnego nie wykonaliśmy. To jest najpiękniejszy klejnot, jaki posiadamy.

— Może pokażesz panu ten drugi, jeśli się to nie podoba — szepnął ojciec. — A to jest dla bardzo pięknej arabskiej dziewczyny — powiedział młody kupiec, wyjmując z drugiego etui wspaniały diadem brylantowy, oprawny w platynę.

— Który się panu więcej podoba z tych dwu klejnotów?

— Wybór istotnie jest trudny — odpowiedziałem. — Oba klejnoty są tak wspaniałe, że wezmę chyba oba.

— Na honor! Tak też myślałem — zawołał zachwycony kupiec — to mi się podoba! Diadem weźmie pan dla żony, a naszyjnik dla przyjaciółki?

I doprawdy nie wiem jak się to stało, że po jakiejś godzinie wyszedłem ze sklepu obłożony tak cennymi pakunkami, wtedy, kiedy wszedłem tylko po drobiazg.

J. L.

CIKAWOSTKI.

Zimna krew żołnierza ratuje życie.

(K) W czasie jednego z przedstawień w paryskim cyrku pogromczyń dzikich zwierząt weszła do klatki z trzema tygrysami. W pewnym momencie zwierzęta rzuciły się na artystkę. Wśród publiczności powstała panika. Jedynie pewien niemiecki wachmistrz zachował zimną krew. Bez chwili namysłu sięgnął po swój rewolwer i celnymi strzałami zabił rozszalałe bestie. Dzięki temu zdołano uratować ciężko ranną artystkę.

Kominiarz utknął w kominie.

(K) Niemili przygodę przeżył w ostatnich dniach pewien kominiarz w Kopenhadze. Dokonując oczyszczenia jednego z kominów urwał się mu młot i młody kominiarz wbił do kominu, aby ją wycofać. Kiedy kominiarz siedział już w kominie i brnął urwana młot w swych rękach, okazało się, że mimo wysiłków nie może w żaden sposób wydostać się. Wolania o ratunek okazały się daremnością, gdyż w domu, oprócz głuchej starszuszki, nie było nikogo. W pewnym momencie starszuszka podpalila w piecu, a płynący kominem dym groził kominiarzowi „uwiedzeniem”. Na całe szczęście rozpacze wolania o ratunek usłyszało przechodzące opodal dziecko i zaalarmowało przechodniów. Sprawdzono na miejsce wypadku straż pożarną. Wreszcie próby wydostania kominiarza z kominu przy pomocy sznura spełziły na niczem. Wkońcu zdecydowano się na ostateczny krok, a mianowicie na rozebranie całego kominu.

Zamiast tańca uczy zachowania się.

(K) Pewien praski nauczyciel tańca, wobec zmienionych warunków życia, nie udziela już więcej lekcji tańca, ale uczy młodych sprzedawców przyzwoitego zachowania się. Szerokie rzesze kupców powitały ten pomysł z wielkim uznaniem.

3 ślusarzy

poszukuje

Pow. Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa w Jędrzejowie do powstających warsztatów.

Chcąc mieć swoje ogłoszenie w najbliższym numerze, musisz koniecznie wraz z ogłoszeniem wysłać pieniądze na koszt druku. Nieopłacone zgóry ogłoszenie nie może wyjść w druk.

Skład fabryczny: WARSZAWA Żurawia 6/31, tel. 829-28

Zastrzegam prawo używania dowodu osobistego, wydanego przez Zarząd Gminy Wodzisław oraz książeczkę członkowską Nr. 738, wydaną przez Spółdzielnię Rolniczo-Handlową w Wodzisławiu na nazwisko Ptak Józef, zam. wieś Kręzoty. 541

Zastrzegam prawo używania dowodu osobistego, wydanego przez Magistrat m. Jędrzejowa oraz Kartę Pracy, wydaną przez Urząd Pracy w Jędrzejowie na nazwisko Wierchowicki Władysław, zam. Jędrzejów, Kościelna 2. 541